

32004L0048

30.4.2004

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

L 157/45

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2004/48/ES
z dne 29. aprila 2004
o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine
(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

skladno s postopkom iz člena 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vzpostavitev notranjega trga vključuje odpravo omejitev prostega gibanja in izkrivljanja konkurence ob hkratnem ustvarjanju okolja, ki je spodbudno za inovacije in vlaganje. V tem smislu je varstvo intelektualne lastnine bistvena sestavina uspeha notranjega trga. Varstvo intelektualne lastnine je pomembno ne le za pospeševanje inovativnosti in ustvarjalnosti, temveč tudi za razvoj zaposlovanja in izboljšanje konkurenčnosti.
- (2) Varstvo intelektualne lastnine naj izumitelju ali ustvarjalcu omogoči zakonit dobiček, ki izvira iz njegovega izuma ali stvaritve. Omogočati mora tudi kar največje možno razširjanje del, zamisli in novega znanja in izkušenj. Hkrati ne sme ovirati svobode izražanja, prostega pretoka informacij ali varstva osebnih podatkov, vključno z internetom.
- (3) Brez učinkovitih sredstev za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine sta inovativnost in ustvarjalnost omejeni in vlaganje zmanjšano. Zato je nujno zagotoviti, da se materialno pravo intelektualne lastnine, ki je danes v glavnem del pravnega reda Evropskih skupnosti, v Skupnosti učinkovito uporablja. V tem smislu so sredstva za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine izredno pomembna za uspeh notranjega trga.
- (4) Na mednarodni ravni vse države članice, pa tudi Skupnost samo glede zadev v njeni pristojnosti, zavezuje Sporazum

o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine („Sporazum TRIPS“), ki je bil odobren kot del večstranskih pogajanj v urugvajskem krogu s Sklepom Sveta 94/800/ES ⁽³⁾ in sklenjen v okviru Svetovne trgovinske organizacije.

- (5) Sporazum TRIPS vsebuje zlasti določbe o sredstvih za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, ki so skupni standardi, ki se uporabljajo na mednarodni ravni in se izvajajo v vseh državah članicah. Ta direktiva ne sme vplivati na mednarodne obveznosti držav članic, vključno z obveznostmi na podlagi Sporazuma TRIPS.
- (6) Obstajajo tudi mednarodne konvencije, katerih pogodbenice so vse države članice in prav tako vsebujejo določbe o sredstvih za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine. Te vključujejo zlasti Pariško konvencijo o varstvu industrijske lastnine, Bernsko konvencijo za varstvo književnih in umetniških del in Rimsko konvencijo za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij.
- (7) Iz posvetovanj, ki jih je imela Komisija o tem vprašanju, izhaja, da so v državah članicah kljub Sporazumu TRIPS še vedno velika neskladja glede sredstev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Na primer, ureditve za uporabo začasnih ukrepov, ki se uporabljajo zlasti za ohranjanje dokazov, izračun odškodnin ali ureditve za vlaganje sodnih odredb, se zelo razlikujejo od ene države članice do druge. V nekaterih državah članicah ni nobenih ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, kot so pravica do obveščenosti in odpoklic blaga, danega v promet, ki je predmet kršitve, na stroške kršitelja.
- (8) Neskladja med sistemi držav članic glede sredstev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine so škodljiva za pravilno delovanje notranjega trga in onemogočajo zagotovitev, da bi pravice intelektualne lastnine uživale enako raven varstva v vsej Skupnosti. To stanje ne pospešuje prostega gibanja na notranjem trgu in ne ustvarja spodbudnega okolja za zdravo konkurenco.

⁽¹⁾ UL C 32, 5.2.2004, str. 15.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 9. marca 2004 (še ni bilo objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 26. aprila 2004

⁽³⁾ UL L 336, 23.12.1994, str. 1.

- (9) Sedanja neskladja vodijo tudi v slabitev materialnega prava intelektualne lastnine in razdrobitev notranjega trga na tem področju. To povzroča izgubo zaupanja v notranji trg v poslovnih krogih s posledičnim zmanjšanjem vlaganja v inovativnost in ustvarjalnost. Zdi se, da so kršitve pravic intelektualne lastnine vedno bolj povezane z organiziranim kriminalom. Naraščajoča uporaba interneta omogoča, da se piratski izdelki v trenutku razpošljejo po vsem svetu. Učinkovito uveljavljanje materialnega prava intelektualne lastnine je treba zagotoviti s posebnim ukrepom na ravni Skupnosti. Približevanje zakonodaje držav članic na tem področju je zato bistveni predpogoj za ustrezno delovanje notranjega trga.
- (10) Cilj te direktive je približevanje zakonodajnih sistemov, da bi zagotovili visoko, enakovredno in homogeno raven varstva na notranjem trgu.
- (11) Ta direktiva nima namena vzpostavljati usklajenih pravil za pravosodno sodelovanje, pristojnost, priznavanje in uveljavljanje odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ali se ukvarjati z veljavnim pravom. Obstajajo instrumenti Skupnosti, ki urejajo te zadeve na splošno in so načeloma enako veljavni za intelektualno lastnino.
- (12) Ta direktiva ne sme vplivati na uporabo pravil o konkurenci in zlasti členov 81 in 82 Pogodbe. Ukrepi, predvideni v tej direktivi, se ne smejo uporabljati za neupravičeno omejevanje konkurence na način, ki je v nasprotju s Pogodbo.
- (13) Področje uporabe te direktive je treba opredeliti čim širše, da bi zajeli vse pravice intelektualne lastnine, pokrite z določbami Skupnosti na tem področju in/ali nacionalno zakonodajo zadevne države članice. Vendar ta zahteva ne vpliva na možnost tistih držav članic, ki to želijo, da za interne namene razširijo določbe te direktive tako, da vključujejo dejanja, ki zajemajo nelojalno konkurenco, vključno s parazitskimi kopijami ali podobnimi dejavnostmi.
- (14) Ukrepe, predvidene v členih 6(2), 8(1) in 9(2), je treba uporabiti samo v zvezi z dejanji, ki se izvajajo v komercialnem obsegu. To ne posega v možnost držav članic, da uporabijo navedene ukrepe tudi v zvezi z drugimi dejanji. Dejanja, ki se izvajajo v komercialnem obsegu, so tista, ki se izvajajo za neposredno ali posredno gospodarsko ali trgovsko korist; to navadno izključuje dejanja, ki jih v dobri veri izvajajo končni uporabniki.
- (15) Ta direktiva ne sme vplivati na materialno pravo intelektualne lastnine, Direktivo 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ⁽¹⁾, Direktivo 1999/93/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o okvirnih pogojih Skupnosti za elektronsko podpisovanje ⁽²⁾ in Direktivo 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti o elektronskem poslovanju na notranjem trgu ⁽³⁾.
- (16) Določbe te direktive ne smejo posegati v posebne določbe o uveljavljanju pravic in o izjemah na področju avtorske in sorodnih pravic, ki so določene z instrumenti Skupnosti in predvsem tiste v Direktivi Sveta 91/250/EGS z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov ⁽⁴⁾ ali v Direktivi 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju nekaterih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi ⁽⁵⁾.
- (17) Ukrepe, postopke in pravna sredstva, predvidene v tej direktivi, je treba v vsakem primeru določiti na tak način, da se upoštevajo posebne značilnosti navedenega primera, vključno s posebnimi značilnostmi vsake pravice intelektualne lastnine in, če je primerno, namerni ali nenamerni značaj kršitve.
- (18) Osebe, upravičene zahtevati uporabo navedenih ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, naj ne bodo le imetniki pravic, temveč tudi osebe, ki imajo neposreden interes in pravno podlago, če je to dovoljeno in v skladu z veljavnim pravom, in lahko vključujejo strokovne organizacije, pristojne za upravljanje navedenih pravic ali za obrambo kolektivnih in posameznikovih interesov, za katere so odgovorne.
- (19) Ker avtorska pravica obstaja na ustvarjenem delu in ne potrebuje formalne registracije, je primerno sprejeti pravilo, določeno v členu 15 Bernske konvencije, ki uvaja domnevo, po kateri za avtorja književnega ali umetniškega dela velja tisti, katerega ime je na tem delu navedeno. Podobno domnevo je treba uporabljati za imetnike sorodnih pravic, ker je pogosto imetnik sorodne pravice, na primer proizvajalec fonograma, tisti, ki išče obrambo pravic in sodeluje v boju proti piratskim dejanjem.
- (20) Glede na to, da je dokaz izredno pomemben element pri ugotavljanju kršitve pravic intelektualne lastnine, je primerno zagotoviti, da so na voljo učinkovita sredstva za predstavljanje, pridobivanje in ohranjanje dokazov. Postopki morajo upoštevati pravice obrambe in zagotoviti potrebna jamstva, vključno z varstvom zaupnih podatkov. Za kršitve, storjene v komercialnem obsegu, je pomembno tudi, da lahko sodišča, kadar je to primerno, odredijo dostop do bančnih, finančnih ali komercialnih dokumentov, ki jih ima domnevni kršitelj.

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 13, 19.1.2000, str. 12.

⁽³⁾ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 122, 17.5.1991, str. 42. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 93/98/EGS (UL L 290, 24.11.1993, str. 9).

⁽⁵⁾ UL L 167, 22.6.2001, str. 10.

- (21) Drugi ukrepi, ki so zasnovani tako, da zagotavljajo visoko stopnjo varstva, obstajajo v nekaterih državah članicah in bi jih bilo treba dati na voljo v vse države članice. Tak primer je pravica do informacije, ki dovoljuje, da se pridobijo natančne informacije o izvoru blaga ali storitev, ki so predmet kršitve, o distribucijskih kanalih in istovetnosti katere koli tretje stranke, vpletene v kršitev.
- (22) Bistveno je tudi, da se zagotovijo začasni ukrepi za takojšnje prekinitev kršitev, brez čakanja na meritorno odločitev o primeru, ob hkratnem upoštevanju pravic obrambe, zagotovitvi sorazmernosti začasnih ukrepov, tako da ustrezajo značilnostim zadevnega primera, in da se zagotovijo jamstva, potrebna za pokritje stroškov in škode, povzročene tožencu z neutemeljenim zahtevkom. Taki ukrepi so utemeljeni zlasti, kadar bi kakršno koli odlašanje povzročilo nepopravljivo škodo imetniku pravice intelektualne lastnine.
- (23) Brez poseganja v katere koli druge ukrepe, postopke in pravna sredstva morajo imeti imetniki pravice možnost vložitev zahtevka na opustitev dejanja proti posredniku, katerega storitve tretja stranka uporablja za kršitev pravice industrijske lastnine imetnika pravice. Pogoje in postopke v zvezi s takimi sodnimi odredbami je treba prepustiti nacionalni zakonodaji držav članic. Glede kršitev avtorske in sorodnih pravic je celovita raven uskladitve že dosežena v Direktivi 2001/29/ES. Zato ta direktiva ne bi smela vplivati na člen 8(3) Direktive 2001/29/ES.
- (24) Odvisno od posameznega primera in če to opravičujejo okoliščine, bi morali ukrepi, postopki in pravna sredstva, ki jih je treba zagotoviti, vključevati ukrepe prepovedi, namenjene preprečevanju nadaljnjih kršitev pravic intelektualne lastnine. Še več, potrebni so korektivni ukrepi, kadar je primerno na stroške kršitelja, kot so odpoklic in nepreklicna odstranitev iz komercialnih tokov ali uničenje blaga, ki je predmet kršitve, in v ustreznih primerih materiala in opreme, ki se uporablja predvsem za ustvarjanje ali izdelavo tega blaga. Pri teh korektivnih ukrepih je treba upoštevati interese tretjih strank, vključno predvsem s potrošniki in zasebnimi strankami, ki ravnajo v dobri veri.
- (25) Kadar kršitev ni storjena namerno in iz malomarnosti in kadar bi bili korektivni ukrepi, predvideni v tej direktivi, nesorazmerni, morajo imeti države članice možnost predvideti, da se lahko v ustreznih primerih oškodovani stranki dodeli denarno nadomestilo kot nadomestni ukrep. Vendar pa mora, kadar bi komercialna uporaba ponarejenega blaga ali opravljanje storitev pomenilo kršitev prava, ki ni pravo intelektualne lastnine, ali bi lahko škodovalo potrošnikom, taka uporaba ostati prepovedana.
- (26) Z namenom, da bi nadomestili povzročeno škodo, ki je posledica kršitve, ki jo je zagrešil kršitelj, ki je vedel ali bi moral razumno vedeti, da bo to povzročilo tako kršitev, je treba pri znesku odškodnine, ki se dodeli imetniku pravice, upoštevati vse ustrezne vidike, kot sta izguba zaslužka, ki ga ustvarja imetnik pravice, ali neupravičeni dobiček, ki ga je imel kršitelj in, kadar je primerno, kakršna koli moralna škoda, povzročena imetniku pravice. Namesto tega se lahko, na primer, kadar bi bilo težko določiti znesek dejansko povzročene škode, znesek odškodnine izračuna iz elementov, kot so licenčnine ali tisti zneski, ki bi jih bilo treba plačati, če bi kršitelj zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine. Namen ni uvedba obveznosti, da se predvidijo kaznovalne odškodnine, temveč da se omogoči nadomestilo, ki temelji na objektivnih kriterijih, ob upoštevanju stroškov, ki jih ima imetnik pravice, na primer stroškov za prepoznavanje in raziskavo.
- (27) Za dopolnilno odvracanje prihodnjih kršiteljev in prispevanje k ozaveščenosti širše javnosti je koristno, da se objavljajo odločbe o primerih kršitev intelektualne lastnine.
- (28) Poleg civilnih in upravnih ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, predvidenih v tej direktivi, v ustreznih primerih tudi kazenske sankcije predstavljajo sredstvo za zagotavljanje uveljavitve pravic intelektualne lastnine.
- (29) Industrija bi morala imeti aktivno vlogo v boju proti piratstvu in ponarejanju. Razvoj kodeksov ravnanja v krogih, ki so neposredno prizadeti, je dopolnilno sredstvo za okrepitev zakonskega okvira. Države članice naj v sodelovanju s Komisijo spodbujajo razvoj kodeksov ravnanja na splošno. Spremljanje izdelave optičnih diskov, zlasti s pomočjo identifikacijske kode, vtisnjene v diske, ki so izdelani v Skupnosti, pomaga pri omejevanju kršitev pravic intelektualne lastnine v tem sektorju, kjer je piratstva zelo veliko. Seveda pa se ti ukrepi tehničnega varstva ne smejo zlorabljati za varstvo trgov in preprečevati vzporednega uvoza.
- (30) Da bi omogočili enotno uporabo te direktive, je primerno predvideti sisteme za sodelovanje in izmenjavo informacij med državami članicami na eni strani in državami članicami in Komisijo na drugi strani, zlasti z ustvarjanjem mreže dopisnikov, ki jih imenujejo države članice, in zagotovitvijo rednih poročil z oceno uporabe te direktive in učinkovitosti ukrepov, ki jih sprejemajo različni nacionalni organi.
- (31) Ker se lahko zaradi že opisanih razlogov cilji te direktive najbolje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za dosego tega cilja.
- (32) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so upoštevana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Ta direktiva skuša zlasti zagotoviti polno spoštovanje intelektualne lastnine v skladu s členom 17(2) navedene listine –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

Cilj in področje uporabe

Člen 1

Predmet

Ta direktiva se nanaša na ukrepe, postopke in pravna sredstva, ki so potrebna za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine. V tej direktivi izraz „pravice intelektualne lastnine“ vključuje pravice industrijske lastnine.

Člen 2

Področje uporabe

1. Brez poseganja v sredstva, ki jih ali jih lahko predvideva zakonodaja Skupnosti ali nacionalna zakonodaja, če so lahko ta sredstva ugodnejša za imetnike pravic, se ukrepi, postopki in pravna sredstva, predvideni v tej direktivi, uporabljajo v skladu s členom 3 za katero koli kršitev pravic intelektualne lastnine, kot je predvidena v pravu Skupnosti in/ali nacionalnem pravu zadevne države članice.

2. Ta direktiva ne posega v posebne določbe o uveljavitvi pravic in o izjemah zakonodaje Skupnosti o avtorski pravici in pravicah, sorodnih avtorski pravici, predvsem tiste v Direktivi 91/250/EGS, zlasti v členu 7 ali v Direktivi 2001/29/ES, zlasti v členih 2 do 6 in 8.

3. Ta direktiva ne vpliva na:

- (a) določbe Skupnosti, ki urejajo materialno pravo intelektualne lastnine, Direktivo 95/46/ES, Direktivo 1999/93/ES ali Direktivo 2000/31/ES na splošno in zlasti na člene 12 do 15 Direktive 2000/31/ES;
- (b) mednarodne obveznosti držav članic in predvsem na Sporazum TRIPS, vključno s tistimi, ki se nanašajo na kazenske postopke in kazni;
- (c) nacionalne določbe držav članic v zvezi s kazenskimi postopki ali kaznimi v zvezi s kršitvami pravic intelektualne lastnine.

POGLAVJE II

Ukrepi, postopki in pravna sredstva

Oddelek 1

Splošne določbe

Člen 3

Splošne obveznosti

1. Države članice predvidijo ukrepe, postopke in pravna sredstva, potrebne za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine, ki jih zajema ta direktiva. Ti ukrepi, postopki in pravna sredstva so pošteni in pravični in niso po nepotrebnem zapleteni ali dragi in ne vsebujejo nerazumnih časovnih rokov ali neupravičenih zamud.

2. Ti ukrepi, postopki in pravna sredstva so tudi dejanski, sorazmerni in odvrtačilni in se uporabljajo na tak način, da se izogibajo ustvarjanju ovir za zakonito trgovino in zagotavljajo zaščito pred zlorabo.

Člen 4

Osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo teh ukrepov, postopkov in pravnih sredstev

1. Države članice priznajo kot osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo ukrepov, postopkov in pravnih sredstev iz tega poglavja:
- (a) imetnike pravic intelektualne lastnine v skladu z določbami veljavnega prava;
 - (b) vse druge osebe, pooblaščenice za uporabo navedenih pravic, zlasti pridobitelje licenc, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava;
 - (c) organe za kolektivno upravljanje pravic intelektualne lastnine, ki se jim praviloma priznava, da imajo pravico zastopati imetnike pravic intelektualne lastnine, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava;
 - (d) poklicna telesa, ki se jim praviloma priznava, da imajo pravico zastopati imetnike pravic intelektualne lastnine, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava.

Člen 5

Domneva avtorstva ali lastništva

Za namene uporabe ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, predvidenih v teh direktivi,

- (a) zato da bi avtor književnega ali umetniškega dela veljal za takega, dokler se ne dokaže nasprotno, in bi bil glede na to upravičen sprožiti postopek zaradi kršitve, zadostuje, če je na delu na običajen način navedeno njegovo ime;
- (b) se določba pod (a) smiselno uporablja za imetnike sorodnih pravic v zvezi z njihovimi varovanimi deli.

Oddelek 2

Dokazovanje

Člen 6

Dokazi

1. Države članice zagotovijo, da lahko na zahtevo stranke, ki je predložila razumno dosegljive dokaze, ki zadoščajo za podporo njenim zahtevkom, in je v utemeljitvi teh zahtevkov navedla dokaze, s katerimi razpolaga nasprotna stranka, pristojni sodni organi odredijo, da nasprotna stranka predloži te dokaze ob upoštevanju varstva zaupnih podatkov. Za namene tega odstavka lahko države članice predvidijo, da pristojni sodni organi štejejo razumno velik vzorec dovolj velikega števila izvodov dela ali drugega varovanega predmeta za verodostojen dokaz.

2. Države članice v primeru kršitve, storjene v komercialnem obsegu, pod enakimi pogoji sprejmejo ukrepe, ki so potrebni, da lahko pristojni sodni organi na zahtevo stranke odredijo, kadar je to primerno, predložitev bančnih, finančnih ali komercialnih dokumentov, s katerimi razpolaga nasprotna stranka, ob upoštevanju varstva zaupnih podatkov.

Člen 7

Ukrepi za zavarovanje dokazov

1. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni sodni organi še pred začetkom meritornega postopka o zadevi na zahtevo stranke, ki je predložila razumno dosegljive dokaze v podporo svojim trditvam, da je bila kršena njena pravica intelektualne lastnine ali kaže, da bo kršena, odredijo takojšnje in dejanskečasne ukrepe za zavarovanje ustreznih dokazov v zvezi z domnevno kršitvijo ob upoštevanju varstva zaupnih podatkov. Taki ukrepi lahko vključujejo podroben opis z jemanjem vzorca ali brez njega ali fizični zaseg blaga, ki je predmet kršitve, in v ustreznih primerih materiala in opreme, ki se uporablja za proizvodnjo in/ali distribucijo tega blaga in z njim povezanih dokumentov. Ti ukrepi se sprejmejo, po potrebi brez zaslišanja druge stranke, zlasti kadar bi kakršno koli odlašanje lahko povzročilo nepopravljivo škodo imetniku pravice ali kadar obstaja dokazljivo tveganje, da bodo dokazi uničeni.

Kadar se sprejmejo ukrepi za zavarovanje dokazov brez zaslišanja druge stranke, se prizadete stranke obvesti najpozneje takoj po izvedbi ukrepov. Na zahtevo prizadetih strank se opravi pregled, vključno s pravico do zaslišanja, z namenom, da se v razumnem času po obvestilu o ukrepih odloči, ali je treba ukrepe spremeniti, preklicati ali potrditi.

2. Države članice zagotovijo, da je lahko pogoj za ukrepe za zavarovanje dokazov, da vlagatelj predloži ustrezno varščino ali enakovredno zavarovanje, namenjeno zagotavljanju nadomestila za povzročeno škodo, ki jo utрпи toženec, kot je predvideno v odstavku 4.

3. Države članice zagotovijo, da se ukrepi za zavarovanje dokazov na zahtevo toženca prekličajo ali drugače prenehajo veljati, brez poseganja v odškodnine, ki se lahko zahtevajo, če vlagatelj ne sproži v razumnem roku postopka, ki vodi do odločitve o vsebini zadeve, pred pristojnim sodnim organom v roku, ki ga določi sodni organ, ki odreja ukrepe, kadar to dovoljuje zakonodaja države članice ali, če take odločitve ni, v roku, ki ne presega 20 delovnih dni ali 31 koledarskih dni, kar je pozneje.

4. Kadar so ukrepi za zavarovanje dokazov preklicani ali zapadejo zaradi katerega koli dejanja ali opustitve vlagatelja ali kadar je naknadno ugotovljeno, da ni bilo kršitve ali nevarnosti kršitve pravice intelektualne lastnine, lahko sodni organi pooblašeni na zahtevo toženca odredijo vlagatelju, da zagotovi tožencu ustrezno nadomestilo za škodo, ki so jo povzročili navedeni ukrepi.

5. Države članice lahko sprejmejo ukrepe za varstvo identitete prič.

Oddelek 3

Pravica do informacij

Člen 8

Pravica do informacij

1. Države članice zagotovijo, da lahko v okviru postopkov v zvezi s kršitvijo pravice intelektualne lastnine in na podlagi utemeljene in sorazmerne zahteve vlagatelja pristojni sodni organi odredijo, da informacije o izvoru in distribucijskih omrežjih blaga ali storitev, ki kršijo pravico intelektualne lastnine, priskrbi kršitelj in/ali katera koli druga oseba, za katero se ugotovi, da:

- (a) poseduje v komercialnem obsegu blago, ki je predmet kršitve;
- (b) uporablja v komercialnem obsegu storitve, ki so predmet kršitve;
- (c) zagotavlja v komercialnem obsegu storitve, uporabljene v dejavnostih, ki so predmet kršitve; ali
- (d) za katero je oseba iz točke (a), (b) ali (c) navedla, da je bila vpletena v proizvodnjo, izdelavo ali distribucijo blaga ali opravljanje storitev.

2. Informacije iz odstavka 1 vključujejo, kot je ustrezno:

- (a) imena in naslove proizvajalcev, izdelovalcev, distributerjev, dobaviteljev in drugih prejšnjih imetnikov blaga ali storitev, kakor tudi predvidenih trgovcev na debelo in na drobno;
- (b) informacije o proizvedenih, izdelanih, dostavljenih, prejetih ali naročenih količinah, pa tudi o cenah, doseženih za zadevno blago ali storitve.

3. Odstavka 1 in 2 se uporabljata brez poseganja v druge zakonske določbe, ki:

- (a) dodeljujejo imetniku pravice pravico do prejemanja celovitejših informacij;
- (b) urejajo uporabo informacij, ki se sporočajo na podlagi tega člena, v civilnih in kazenskih postopkih;
- (c) urejajo odgovornost za zlorabo pravice do informacij; ali
- (d) dajejo možnost za zavrnitev dajanja informacij, ki bi prisilile osebo iz odstavka 1, da bi priznala svoje lastno sodelovanje ali sodelovanje svojih ožjih sorodnikov pri kršitvi pravice intelektualne lastnine; ali
- (e) urejajo varstvo zaupnosti virov informacij ali obdelavo osebnih podatkov.

Oddelek 4

Začasni in varnostni ukrepi

Člen 9

Začasni in varnostni ukrepi

1. Države članice zagotovijo, da lahko sodni organi na zahtevo vlagatelja:

- (a) izdajo proti domnevemu kršitelju začasno odredbo, namenjeno preprečitvi kakršne koli neposredne kršitve pravice intelektualne lastnine, ali začasno prepovedo, po potrebi s ponavljajočimi se denarnimi kaznimi, kadar je to predvideno z nacionalno zakonodajo, nadaljevanje domnevnih kršitev navedene pravice ali za tako nadaljevanje predvidijo predložitev garancij, namenjenih zagotovitvi odškodnine imetniku pravice; začasna odredba se lahko po enakih pogojih izda tudi proti posredniku, katerega storitve tretja stranka uporablja za kršitev pravice intelektualne lastnine; odredbe proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka za kršitev avtorske ali sorodne pravice, so zajete v Direktivi 2001/29/ES;
- (b) odredijo zaseg ali izročitev blaga, s katerim se domnevno krši pravica intelektualne lastnine, da se prepreči njegov vstop ali gibanje v komercialnih tokovih.

2. V primeru kršitve, storjene v komercialnem obsegu, države članice zagotovijo, da lahko sodni organi, če oškodovana stranka dokaže okoliščine, ki bi verjetno ogrozile izterjavo odškodnine, odredijo varnostni zaseg premičnin in nepremičnin domnevnega kršitelja, vključno z blokiranjem njegovih bančnih računov in drugega premoženja. V ta namen lahko pristojni organi odredijo predložitev bančnih, finančnih ali komercialnih dokumentov ali primeren dostop do ustreznih informacij.

3. Sodni organi imajo v zvezi z ukrepi iz odstavkov 1 in 2 pravico zahtevati od vlagatelja, da priskrbi razumno dosegljive dokaze, da bi se lahko v zadostni meri prepričali, ali je vlagatelj imetnik pravice in je bila vlagateljeva pravica kršena ali da je taka kršitev neizogibna.

4. Države članice zagotovijo, da se lahko začasni ukrepi iz odstavkov 1 in 2 v ustreznih primerih sprejmejo brez zaslisanja toženca, zlasti kadar bi kakršno koli odlašanje povzročilo imetniku pravice nepopravljivo škodo. V tem primeru se stranke obvestijo najpozneje takoj po izvedbi ukrepov.

Na zahtevo toženca se opravi preizkus, vključno s pravico do zaslisanja, z namenom, da se v razumnem času po obvestilu o ukrepih odloči, ali je treba ukrepe spremeniti, preklicati ali potrditi.

5. Države članice zagotovijo, da se začasni ukrepi iz odstavkov 1 in 2 prekličejo ali drugače prenehajo veljati na zahtevo toženca, če vlagatelj ne sproži v razumnem roku postopka, ki vodi do odločitve o vsebini zadeve pred pristojnim sodnim organom v roku, ki ga določi sodni organ, ki odreja ukrepe, kadar to dovoljuje zakonodaja države članice ali, če ni take odločitve, v roku, ki ne presega 20 delovnih dni ali 31 koledarskih dni, kar je pozneje.

6. Pristojni sodni organi lahko za ukrepe iz odstavkov 1 in 2 postavijo pogoj, da vlagatelj predloži ustrezno varščino ali enakovredno zavarovanje, namenjeno zagotavljanju nadomestila za povzročeno škodo, ki jo je utrpel toženec, kot je predvideno v odstavku 7.

7. Kadar so začasni ukrepi preklicani ali zapadejo zaradi katerega koli dejanja ali opustitve vlagatelja ali kadar je naknadno ugotovljeno, da ni bilo kršitve ali nevarnosti kršitve pravice intelektualne lastnine, lahko sodni organi na zahtevo toženca odredijo vlagatelju, da zagotovi tožencu ustrezno nadomestilo za škodo, ki so jo povzročili navedeni ukrepi.

Oddelek 5

Ukrepi, ki izhajajo iz meritorne odločitve o zadevi

Člen 10

Popravni ukrepi

1. Brez poseganja v odškodnine, ki pripadajo imetniku pravice, in brez nadomestila katere koli vrste države članice zagotovijo, da lahko pristojni sodni organi na zahtevo vlagatelja odredijo, da se sprejmejo ustrezni ukrepi v zvezi z blagom, za katero se ugotovi, da krši pravico intelektualne lastnine in v ustreznih primerih v zvezi z materialom in opremo, ki se uporablja predvsem za ustvarjanje ali izdelavo tega blaga. Ti ukrepi vključujejo:

- (a) odpoklic iz komercialnih tokov;
- (b) nepreklicno odstranitev iz komercialnih tokov; ali
- (c) uničenje.

2. Sodni organi odredijo, da se navedeni ukrepi izvedejo na stroške kršitelja, razen če nastopijo posebni razlogi proti temu.

3. Pri obravnavanju zahteve za popravne ukrepe se upošteva potreba po sorazmernosti med resnostjo kršitve in pravnimi sredstvi, pa tudi interesi tretjih strank.

Člen 11

Sodne odredbe

Države članice zagotovijo, da lahko sodni organi, kadar je sprejeta sodna odločba, s katero je ugotovljena kršitev pravice intelektualne lastnine, izdajo proti kršitelju sodno odredbo, namenjeno prepovedi nadaljevanja kršitve. Kadar je tako predvideno z nacionalno zakonodajo, se za neupoštevanje sodne prepovedi, kadar je to primerno, odredijo ponavljajoče se denarne

kazni z namenom zagotavljanja upoštevanja prepovedi. Države članice zagotovijo tudi, da imajo imetniki pravic možnost vložitve zahteve za sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporabljata tretja stranka za kršitev pravice intelektualne lastnine, brez poseganja v člen 8(3) Direktive 2001/29/ES.

Člen 12

Alternativni ukrepi

Države članice lahko v ustreznih primerih in na zahtevo osebe, ki je dolžna upoštevati ukrepe iz tega oddelka, predvidijo, da lahko pristojni sodni organi odredijo, da se oškodovani stranki plača denarno nadomestilo namesto uporabe ukrepov, predvidenih v tem oddelku, če je ta oseba delovala nenamerno in brez malomarnosti, če bi ji izvedba zadevnih ukrepov povzročila nesorazmerno škodo in če oškodovani stranki denarno nadomestilo v razumni meri zadostuje.

Oddelek 6

Odškodnine in stroški

Člen 13

Odškodnine

1. Države članice zagotovijo, da pristojni sodni organi na vlogo oškodovane stranke odredijo kršitelju, ki je vedel ali bi razumno moral vedeti, da sodeluje v dejavnosti, ki je predmet kršitve, da plača imetniku pravice odškodnino, ki ustreza dejanski škodi, ki jo je ta utrpel zaradi kršitve.

Ko sodni organi določajo odškodnino:

(a) upoštevajo vse ustrezne vidike, kot na primer negativne ekonomske posledice, vključno z izgubljenim dobičkom, ki jih je utrpela oškodovana stranka, vse neupravičene dobičke, ki jih je imel kršitelj, in v ustreznih primerih elemente, ki niso ekonomski dejavniki, na primer moralno škodo, povzročeno imetniku pravice s kršitvijo;

ali

(b) kot drugo možnost namesto (a) lahko v ustreznih primerih določijo odškodnino kot pavšalni znesek na podlagi elementov, kot so najmanj znesek licenčnin ali zneskov, ki bi jih bilo treba plačati, če bi kršitelj zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine.

2. Če kršitelj ni vedel ali če ni razumno mogel vedeti, da je sodeloval v dejavnosti, ki je predmet kršitve, lahko države članice določijo, da lahko sodni organi odredijo vračilo dobička ali plačilo odškodnine, ki je lahko vnaprej določena.

Člen 14

Stroški

Države članice zagotovijo, da razumne in sorazmerne pravne stroške in druge izdatke stranke, ki dobi pravdo, praviloma plača stranka, ki pravdo izgubi, razen če to ne bi bilo pravično.

Oddelek 7

Ukrepi obveščanja javnosti

Člen 15

Objava sodnih odločb

Države članice zagotovijo, da lahko v pravnih postopkih, ki so sproženi zaradi kršitve pravice intelektualne lastnine, sodni organi na zahtevo vlagatelja in na stroške kršitelja odredijo ustrezne ukrepe za razširjanje informacij v zvezi z odločbami, vključno s tem, da se odločba razglasi in objavi v celoti ali delno. Države članice lahko zagotovijo druge dodatne ukrepe obveščanja javnosti, ki so primerni za posebne okoliščine, vključno z vidnim oglaševanjem.

POGLAVJE III

Sankcije držav članic

Člen 16

Sankcije držav članic

Brez poseganja v civilne in upravne ukrepe, postopke in pravna sredstva, določene v tej direktivi, lahko države članice uporabijo druge ustrezne sankcije v primerih, ko so kršene pravice intelektualne lastnine.

POGLAVJE IV

Kodeksi ravnanja in upravno sodelovanje

Člen 17

Kodeks ravnanja

Države članice spodbujajo:

- trgovska ali strokovna združenja ali organizacije k razvoju kodeksov ravnanja na ravni Skupnosti, z namenom, da bi prispevali k uveljavitvi pravic intelektualne lastnine, zlasti s priporočanjem uporabe kode na optičnih diskih, ki omogočata identifikacijo izvora njihove izdelave;
- da se Skupnosti predložijo osnutki kodeksov ravnanja na nacionalni ravni in ravni Skupnosti in vsako oceno uporabe teh kodeksov ravnanja.

Člen 18

Ocena

1. Tri leta po datumu iz člena 20(1) vsaka država članica predloži Komisiji poročilo o izvajanju te direktive.

Na podlagi teh poročil Komisija sestavi poročilo o uporabi te direktive, vključno z oceno učinkovitosti sprejetih ukrepov, pa tudi ovrednotenjem njenega vpliva na inovativnost in razvoj informacijske družbe. Poročilo se nato pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. Po potrebi in v luči razvoja pravnega reda Skupnosti se priložijo predlogi za spremembo te direktive.

2. Države članice priskrbijo Komisiji vso pomoč, ki bi jo potrebovala pri sestavljanju poročila iz drugega pododstavka odstavka 1.

Člen 19

Izmenjava informacij in dopisniki

Za pospeševanje sodelovanja, vključno z izmenjavo informacij med državami članicami in med državami članicami in Komisijo, vsaka država članica imenuje enega ali več nacionalnih dopisnikov za vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje ukrepov, predvidenih v tej direktivi. Podrobne podatke o nacionalnih dopisnikih sporoči drugim državam članicam in Komisiji.

POGLAVJE V

Končne določbe

Člen 20

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 29. aprila 2006. O tem takoj obvestijo Komisijo.

V Strasbourgu, 29. aprila 2004

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 22

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

Za Svet

Predsednik

M. McDOWELL